

Teza: przedawnienie karalności.

Przedawnienie karalności deliktu dyscyplinarnego, nawet spowodowane przewlekłością postępowania, uzasadnia umorzenie postępowania.

Sygn. akt WO-44/21

ORZECZENIE

z dnia 15 czerwca 2021 r.

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:
Przewodniczący: S WSD Michał Łukasik**

Sędziowie: S WSD Piotr Karwat - sprawozdawca

S WSD Marta Stryjek Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Alicji Kujawy

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2021 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy radcy prawnego R. T., wpisanego na listę radców prawnych OIRP w B. pod numerem (...)

obwinionego na podstawie art. 64 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu z dnia 22.11.2014 r. o to, że wykonując zawód radcy prawnego odmówił udzielenia pomocy prawnej w sporządzeniu w imieniu i na rzecz S. S. zażalenia na postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. z dnia 23 czerwca 2015 r. w przedmiocie odmowy przywrócenia terminu do złożenia wniosku w sprawie o sporządzenie uzasadnienia wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. z dnia 7 listopada 2013 r. w okresie od dnia 24 czerwca 2015 r. do dnia 27 lipca 2015 r.,

z powodu odwołania pokrzywdzonego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w B. z dnia 15 grudnia 2020 r., sygn. akt: OSD 17/2018

orzeka:

1.

utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie;

2.

kosztami postępowania odwoławczego obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

29 maja 2018 r. Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w B. wniósł o ukaranie radcy prawnego R. T. obwinionego, na podstawie art. 64 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o radcach prawnych („urp”) w zw. z art. 6 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego („kerp”), o to, że wykonując zawód radcy prawnego odmówił udzielenia pomocy prawnej w sporządzeniu w imieniu i na rzecz S. S. zażalenia na postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. z dnia 23 czerwca 2015 r. w przedmiocie odmowy przywrócenia terminu do złożenia wniosku w sprawie o sporządzenie uzasadnienia wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. z dnia 7 listopada 2013 r. w okresie od dnia 24 czerwca 2015 r. do dnia 27 lipca 2015 r.

OSD ustalił, że zgodnie z postanowieniem WSA w B.z 11 lipca 2013 r. sygn. akt (...) p. S. S. (pokrzywdzonemu) zostało przyznane prawo pomocy obejmujące rn.in. ustanowienie radcy prawnego z urzędu. Zarządzeniem Dziekana OIRP w B. z 28 sierpnia 2013 r. pełnomocnikiem w sprawie pokrzywdzonego został wyznaczony obwiniony. Pokrzywdzony, 29 maja 2015 r., ze względu na brak jakichkolwiek informacji od obwinionego o stanie sprawy ustalił w sądzie telefonicznie, że w jego sprawie, 7 listopada 2013 r., zapadł wyrok oddalający skargę, który uprawomocnił się 10 grudnia 2013 r. oraz że obwiniony nie składał wniosku o uzasadnienie tego wyroku. Pokrzywdzony zwrócił się pismem z 25 czerwca 2015 r. do obwinionego o podanie mu informacji o stanie sprawy, jednakże nie uzyskał żadnej odpowiedzi na to pismo. Wobec tego pokrzywdzony samodzielnie wystąpił do WSA w Białymstoku z wnioskiem o przywrócenie terminu złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku, składając jednocześnie wniosek o takie uzasadnienie. Postanowieniem z 23 czerwca 2015 r. WSA w Białymstoku odmówił przywrócenia terminu. Pomimo otrzymania tego postanowienia, a także rozmowy telefonicznej z pokrzywdzonym, obwiniony nie sporządził zażalenia na postanowienie. Pokrzywdzony samodzielnie złożył zażalenie na postanowienie, które jednak Naczelny Sąd Administracyjny oddalił. W toku postępowania dyscyplinarnego obwiniony wyjaśnił, że przyczyną

powodem odmowy sporządzenia zażalenia był brak podstaw do jego sporządzenia a także brak zainteresowania sprawą ze strony pokrzywdzonego, przez dwa lata. OSD ustalił także, że udzielne obwinionemu pełnomocnictwo nie zostało przez niego wypowiedziane i - jako ustanowiony pełnomocnik - był on zobowiązany do dokonania wszelkich czynności formalno - prawnych na rzecz pokrzywdzonego.

1

Według ustaleń OSD, w okresie od 24 czerwca 2015 r. do 27 lipca 2015 r. obwiniony odmówił pokrzywdzonemu udzielenia pomocy prawnej w zakresie złożenia zażalenia na postanowienie WSA o odmowie przywrócenia terminu złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku.

OSD zważył, że cały okres od momentu, kiedy można było złożyć wniosek o doręczenie uzasadnienia wyroku (7 listopada 2013 r.) do momentu, w którym upływał termin złożenia zażalenia na postanowienie o odmowie przywrócenia terminu (24 lipca 2015 r.), przypadła na czas, od którego do momentu orzekania przez OSD upłynęło ponad 5 lat. W konsekwencji, OSD, orzeczeniem z 15 grudnia 2020 r. na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 Kodeksu postępowania karnego („kpk”) w zw. z art. 70 ust. 2 urp, umorzył postępowanie dyscyplinarne oraz postanowił, że jego koszty ponosi Okręgowa Izba Radców Prawnych w B..

Pokrzywdzony, w ustawowym terminie, wniósł odwołanie na niekorzyść obwinionego, przeciwko całości orzeczenia.

Pokrzywdzony zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu:

- na podstawie art. 427 § 1 kpk oraz art. 438 pkt 2 kpk w zw. z art. 22 kpk, naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 22 § 2 kpk, przez zaniechanie zawieszenia postępowania dyscyplinarnego i celowe jego przedłużenie tak, aby upłynął termin przedawnienia karalności deliktu dyscyplinarnego,
- na podstawie art. 427 § 1 kpk oraz art. 438 pkt 1 kpk w zw. z art. 2 kpk, naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 2 kpk, przez zaniechanie orzeczenia wobec obwinionego odpowiedniej kary przed upływem przedawnienia karalności czynu,
- na podstawie art. 427 § 1 kpk oraz art. 438 pkt 1 kpk w zw. z art. 22 § 2 kpk w zw. z art. 2 kpk, naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 2 § 2 kpk w zw. z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, przez naruszenie zaufania publicznego do należytego wykonywania czynności przez organy OIRP w B., tj. czynności postępowania dyscyplinarnego poprzez celowe i niczym nieuzasadnione przedłużanie postępowania dyscyplinarnego w celu uniknięcia orzeczenia wobec obwinionego odpowiedniej kary przed upływem przedawnienia.

Pokrzywdzony wniósł o zmianę orzeczenia OSD poprzez orzeczenie wobec obwinionego kary dyscyplinarnej zgodnie z wnioskiem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy w całości do ponownego rozpoznania.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu i jako takie, w wyniku rozpoznania odwołania pokrzywdzonego, na podstawie art. 437 § 1 kpk, musi zostać utrzymane w mocy.

Okoliczności faktyczne sprawy są bezsporne. Kluczową okolicznością, przesądzającą o ocenie zgodności z prawem zaskarżonego orzeczenia, jest upływ czasu między końcową datą okresu, w którym można byłoby obwinionemu przypisać popełnienie przewinienia dyscyplinarnego (24 lipca 2015 r.), a datą orzekania przez OSD (15 grudnia 2020 r.). Okres ten wyniósł ponad 5 lat, co w świetle art. 70 ust. 2 urp oznacza, że ustała karalność przewinienia dyscyplinarnego będącego przedmiotem niniejszego postępowania. Przepis ten jest bezwarunkowy, tj. jako jedyną przesłankę ustania karalności przewinienia dyscyplinarnego, w stosunku do którego wszczęto w odpowiednim czasie postępowanie dyscyplinarne (co bezspornie miało miejsce w niniejszej sprawie), przewiduje upływ okresu 5 lat od momentu popełnienia przewinienia. Jedyne wyjątek przewiduje art. 70 ust. 3 urp: odnosi się on do sytuacji, w której delikt dyscyplinarny stanowi jednocześnie przestępstwo. W niniejszej sprawie wyjątek ten bezspornie nie zachodzi.

Sformułowany przez pokrzywdzonego zarzut naruszenia art. 22 § 2 kpk, przy czym z treści zarzutu wyraźnie wynika, że podstawą jego sformułowania był art. 22 § 1 kpk, jest oczywiście bezzasadny z co najmniej trzech powodów. Po pierwsze, z akt sprawy nie wynika, aby istniały jakiegokolwiek przeszkody faktyczne do sprawnego prowadzenia, a w konsekwencji zaistniała potrzeba jego zawieszenia. Po drugie, przepis art. 70 ust. 2 urp jest, jak wspomniano, bezwarunkowy, w szczególności nie przewiduje tzw. spoczywania biegu przedawnienia w okresie zawieszenia postępowania czy z jakiegokolwiek innego powodu. Po trzecie wreszcie, nie jest możliwe odpowiednie zastosowanie art. 104 Kodeksu karnego („kk”) o spoczywaniu biegu przedawnienia z uwagi na to, że przepisy ustawy o radcach prawnych nie przewidują jego odpowiedniego stosowania (por. art. 74¹ pkt 2 urp), a ponadto również na gruncie art. 104 kk zawieszenie postępowania nie spowodowałoby stanu spoczywania biegu przedawnienia, ponieważ przepis ten dotyczy przeszkód prawnych a nie faktycznych.

Pozostałe dwa zarzuty sprowadzają się w istocie do przypisywania OSD przewlekłości postępowania i w te same przewlekłości upatrują jedynej przyczyny niemożności dokonania prawnodyscyplinarnej oceny zachowania obwinionego jaką jest upływ terminu przedawnienia karalności.

WSD przyznaje, że sytuacja, w której wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, sformułowany 29 maja 2018 r., oczekuje aż do 13 lutego 2020 r., czyli ponad 1 rok i 8 miesięcy, na wydanie zarządzenia o wyznaczeniu rozprawy na 31 marca 2020 r., może budzić zastrzeżenia do sprawności działania OSD w B.. Sytuacji tej nie może tłumaczyć stan epidemii, skoro ogłoszono go 20 marca 2020 r., a więc już po wydaniu pierwszego zarządzenia o wyznaczeniu rozprawy. Stan epidemii może być jedynie wytłumaczeniem dla przesunięcia planowanej rozprawy z 31 marca 2020 r. na 8 grudnia 2020 r. W takich okolicznościach, zwłaszcza w sytuacji, gdy z akt sprawy nie wynika istnienie jakichkolwiek przyczyn usprawiedliwiających ponad dwudziestomiesięczne oczekiwanie na wyznaczenie rozprawy po raz pierwszy, motywacja zarzutów pokrzywdzonego sformułowanych w odwołaniu - jakkolwiek nie mogły one przynieść oczekiwanego skutku - jest jak najbardziej zrozumiała. WSD, orzekając w niniejszej sprawie, nie ma jednak kompetencji do czynienia ustaleń ani rozstrzygnięcia, czy w istocie doszło do przewlekłości postępowania.

Wracając do pozostałych dwóch zarzutów pokrzywdzonego należy stwierdzić - w świetle powoływanego już bezwarunkowego charakteru przepisu art. 70 ust. 2 urp regulującego przedawnienie karalności deliktu dyscyplinarnego - że bez względu na niewątpliwą trafność spostrzeżeń pokrzywdzonego dotyczących wpływu przewlekłości postępowania dyscyplinarnego na zaufanie do zawodu radcy prawnego i do organów samorządu zawodowego radców prawnych, zarzuty te nie mogły doprowadzić ani do zmiany zaskarżonego orzeczenia ani do jego uchylenia.

O kosztach WSD orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zd. 2 urp.